

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA PRI PREDMETU LIKOVNA UMETNOST V 1. LETNIKU IN OBLIKOVANJE OCENE

Predmet likovna umetnost v gimnazijah ima izhodišča za oblikovanje kriterijev in meril za ocenjevanje opredeljeno v učnem načrtu. Predmet je sestavljen iz dveh samostojnih delov in sicer iz likovnega snovanja in umetnostne zgodovine. Dijak pridobi parcialne ocene s področja umetnostne zgodovine in s področja likovnega snovanja. Ocene iz obeh delov so enakovredne. Preverjanje in ocenjevanje poteka ustno in pisno, pri čemer se ocenjujejo tudi referati, projektne naloge, poročila in izdelki. Prav tako smo pri oblikovanju predlaganih kriterijev in meril za ocenjevanje upoštevali Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja v gimnazijah in stališča, sprejeta na študijskih skupinah za likovno umetnost.

OBLIKOVANJE KONČNE OCENE PREDMETA LIKOVNA UMETNOST (umetnostna zgodovina in likovno snovanje)

Splošna merila za oblikovanje končne skupne ocene:

1. dijake seznanimo s kriteriji oblikovanja skupne ocene na prvi uri pouka ob začetku šolskega leta;
2. dijaki so opozorjeni, da naj se trudijo doseči čim bolj enotne ocene pri obeh delih,
3. če je ocena pri enem od obeh predmetov negativna, je tudi končna ocena negativna, enako, če se to zgodi ob koncu ocenjevalnega obdobja;
4. pri zaključni oceni se upošteva nižja ocena, pri čemer upoštevamo posamezne ocene in njihove vrednosti;
5. v kolikor nižja ocena odstopa bistveno od višje, je potrebno dati možnost dijaku, da izboljša oceno,
6. v kolikor je dosežena negativna ocena pri enem delu, se opravlja popravni izpit samo iz tistega dela (enako velja za neocenjenega dijaka).

A. UMETNOSTNA ZGODOVINA

Ocenjevanje poteka ustno in pisno s preizkusom znanja, piše se eno pisno nalogo. Pri vsebinah se v skladu z učnim načrtom preverjajo in ocenjujejo tudi projektne, seminarske naloge ter druge oblike sodelovanja in nastopanja dijaka pri učni uri.

Kriteriji za pisno ocenjevanje se nanašajo na sposobnosti dijaka:

1. **znanje:** poznavanje in reprodukcija dejstev, poznavanje in besedna obrazložitev pojmov;
2. **razumevanje in uporaba:**
  - interpretacija in predstavitev s primerjavo, razlago, analizo problema in sintezo že znanih primerov,
  - uporaba informacij in znanja pri analizi in sintezi določenega likovnega dela, oz. problema in njegovi predstavitvi;
3. **samostojno reševanje problemov** oz. samostojna interpretacija, predstavitev in vrednotenje likovnih primerov z argumentacijo:
  - uporaba znanja pri drugih novih primerih likovnega ustvarjanja ter primerjava in vrednotenje le teh,
  - vživljanje in zavedanje različnega mišljenja in ustvarjanja v preteklosti,
  - samostojno, kritično in utemeljeno iskanje in vrednotenje pojavov v likovni umetnosti in pri posameznih tipičnih delih in njihovo dokazovanje,

- povezovanje znanj z drugimi predmeti in življenjem,
- dijakova aktivnost in prizadevnost.

Minimalni standardi so prilagojeni tem zahtevam in od dijaka zahtevajo zadovoljivo stopnjo izpolnjevanja navedenih veščin, ki jih izkaže z ustnim ali pisnim preverjanjem.

Pri pisnem ocenjevanju ima vsako vprašanje vrednost izraženo v točkah. Točke, preračunane v procentni delež so osnova za oblikovanje ocen od 1 do 5, na primer:

- doseženih do 49,9 % je nezadostno,
- **doseženih 50 do 64 % je zadostno, minimalni standard**
- doseženih 65 do 78 % je dobro,
- doseženih 79 do 89 % je prav dobro,
- doseženih 90 do 100 % je odlično.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Zadovoljivo in na osnovni stopnji ob pomoči učitelja:

- razloži splošen pomen umetnosti kot družbenega pojava in oblike družbene zavesti,
- razloži pojem estetika,
- opredeli zvrsti umetnosti in likovne umetnosti,
- opredeli umetnostno zgodovino kot samostojno humanistično vedo,
- opredeli likovno umetnino,
- našteje stopnje analize likovnega dela in opredeli pojme posamezne stopnje,
- pozna osnovni pristop k vsebini likovnega dela,
- prepozna obliko vsebine likovnega dela in utemelji svojo ugotovitev s preprostimi dejstvi, ki jih prepozna v likovnem delu,
- našteje najpogostejše religiozne vsebine, ki so upodobljene v slovenskem prostoru
- prepozna in na kratko opiše posamezni motiv,
- razloži pomen kompozicije,
- opazuje in analiziranja likovnega dela,
- zgradi odnos do originalnih likovnih del,
- posamezno obdobje umesti v časovni okvir
- pojasni in opiše temeljne oblike in splošne vsebinske značilnosti slikarstva in kiparstva posameznega navedenega obdobja,
- pojasni in opiše temeljne značilnosti arhitekture in urbanističnega snovanja posameznega sloga oz. zgodovinskega obdobja in jih predstavi,
- pojasni in opiše temeljne pojme v slikarstvu, kiparstvu in arhitekturi na primerih iz umetnostnega obdobja.

Skromno in pomanjkljivo pojasni temeljne pojme v slikarstvu, kiparstvu in arhitekturi na primerih iz umetnostnega obdobja:

- opiše osnovne značilnosti slikarskega, kiperskega oblikovanja v prazgodovini,
- opiše Megalitsko kulturo,
- pojasni pomen odkritij kovin in našteje kovinske dobe in njihove osnovne značilnosti,
- pozna osnovne prepoznavne značilnosti sumerske, asirske, babilonske in perzijske umetnosti, opiše zigurat, značilnosti kiparstva,
- opiše značilnosti egipčanske sakralne arhitekture, oblike egipčanskega kiparstva in slikarstva,
- opiše minojsko, mikensko umetnost,
- opiše pojem antika, našteje in časovno opredeli grška obdobja,

- opiše značilnosti razvoja: grškega svetišča, stebrnega reda, figure v kiparstvu, vaznega slikarstva,
- opiše etruščansko mesto in novosti, ki jih vpeljejo v arhitekturo, portretno in drugo kiparstvo, značilnosti stenskih poslikav,
- opiše novosti v arhitekturi, pozna tipe arhitekture, ki jo razvijejo Rimljani
- opiše rimsko portretno kiparstvo,
- opiše oblike starorimskega slikarstva: mozaik, freska (Pompeje),
- opiše pomen krščanske miselnosti in primerja s pojmom antika,
- opiše baziliko kot krščansko svetišče,
- opiše nastanek in posebnosti bizantinske umetnosti,
- pozna pojme mozaik, ikona,
- našteje zasluge za razvoj Evrope Karla Velikega
- opiše razvoj umetnosti gradnje cerkva v karolinški renesansi.

B. LIKOVNO SNOVANJE

Ocenjevanje poteka ustno, opis lastnega praktičnega izdelka. Ocena se oblikuje stopenjsko glede na določene kriterije pri posamezni nalogi. Oceno dokončno oblikuje profesor. Kriterije pred izvajanjem vsake likovne naloge predstavimo dijakom.

Likovne naloge se izvajajo izključno pri pouku. Doma dijaki lahko pripravijo le osnutke, skice, ipd, ne pa končne izvedbe naloge.

Likovna naloga lahko časovno obsega od 2 do 8 ur pouka, odvisno od likovnega področja in zahtevnosti naloge. Dijak ima dovolj časa, da kvalitetno in v skladu z zahtevo likovne naloge kvalitetno izvede končni izdelek po presoji učečega učitelja.

Analitični opisi dijakovih likovnih del za minimalni standard
(dosežena ocena je zadostno 2):

Domišljijsko izražanje: Likovno delo izraža nizko stopnjo ustvarjalnosti in domišljije.

Namensko raziskovanje: Dijakovo raziskovanje idej, zamisli očitno nima nobene povezave z njihovim življenjem in kulturnim kontekstom. Njegov raziskovalni pristop je opredmeten v likovnih delih, v katerih ne najdemo vsebine tega merila.

Pomen, vsebina, forma, funkcija: Likovno delo dijaka ne odraža nikakršnih povezav med vsebino, formo in funkcijo.

Likovno formalne kvalitete: Dijakovi likovno praktični dosežki kažejo malo dokazov o enotnosti likovnih del ali zmožnosti za reševanje likovno teoretičnih ali tehničnih problemov.

Tehnična izvedba, spretnost: Dijakova likovna dela so tehnično slabo izvedena, izkazujejo njegovo neustrezno izbiro likovnih tehnik, orodij in materialov za določene izrazne in vsebinske namene.

Samostojnost pri delu in odnos do dela, sredstev: Dijak ves čas potrebuje usmerjanje učitelja, večino časa se prepušča brezdjelju ter na hitro in površno zaključi izdelek z malo truda zadovolji le osnovne zahteve naloge. Sredstva uporablja nepremišljeno, s seboj prinese skromne pripomočke ne glede na navodila učitelja.

Primer ocene zadostno (2)

Likovno delo izkazuje določeno, a omejeno razumevanje konceptualne (likovni pojmi) in/ali likovno tehnološke podlage za likovno izražanje.

Likovno delo odseva omejeno in preveč razpršeno/raznoliko raziskovanje idej/zamisli, primernih za likovno vizualno umetnost in omejeno zmožnost reševanja likovnega problema/koncepta, likovne tehnike in izražanja.

V likovnem delu je rahlo začuten likovni problem, poskus iskanja novih poti, v delu je zaslediti novo vsebino, monotona izvedba, opazno je iskanje novih izraznih poti tako pri likovnih izraznih sredstvih kot pri delovnih postopkih, zadostno zapažen likovni problem.

OBLIKOVANJE KONČNE OCENE PREDMETA LIKOVNA UMETNOST (umetnostna zgodovina in likovno snovanje)

Splošna merila za oblikovanje končne skupne ocene:

1. dijake seznanimo s kriteriji oblikovanja skupne ocene na začetku šolskega leta;
2. pri zaključni oceni se upošteva nižja ocena, pri čemer upoštevamo posamezne ocene in njihove vrednosti;
3. v kolikor nižja ocena odstopa bistveno od višje, je potrebno dati možnost dijaku, da izboljša oceno,
4. v kolikor je dosežena negativna ocena pri enem ocenjevalnem obdobju, se opravlja popravni izpit samo iz tistega dela (enako velja za neocenjenega dijaka).

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Ocenjevanje poteka pisno s preizkusom znanja, piše se eno pisno nalogo. Pri vsebinah se v skladu z učnim načrtom preverjajo in ocenjujejo tudi projektne, seminarske naloge ter druge oblike sodelovanja in nastopanja dijaka pri učni uri.

Kriteriji za pisno ocenjevanje se nanašajo na sposobnosti dijaka:

1. **znanje:** poznavanje in reprodukcija dejstev, poznavanje in besedna obrazložitev pojmov;
2. **razumevanje in uporaba:**
  - interpretacija in predstavitev s primerjavo, razlago, analizo problema in sintezo že znanih primerov,
  - uporaba informacij in znanja pri analizi in sintezi določenega likovnega dela, oz. problema in njegovi predstavitvi;
3. **samostojno reševanje problemov** oz. samostojna interpretacija, predstavitev in vrednotenje likovnih primerov z argumentacijo:
  - uporaba znanja pri drugih novih primerih likovnega ustvarjanja ter primerjava in vrednotenje le teh,
  - vživljanje in zavedanje različnega mišljenja in ustvarjanja v preteklosti,
  - samostojno, kritično in utemeljeno iskanje in vrednotenje pojavov v likovni umetnosti in pri posameznih tipičnih delih in njihovo dokazovanje,
  - povezovanje znanj z drugimi predmeti in življenjem,
  - dijakova aktivnost in prizadevnost.

Minimalni standardi so prilagojeni tem zahtevam in od dijaka zahtevajo zadovoljivo stopnjo izpolnjevanja navedenih veščin, ki jih izkaže z ustnim ali pisnim preverjanjem.

Pri pisnem ocenjevanju ima vsako vprašanje vrednost izraženo v točkah. Točke, preračunane v procentni delež so osnova za oblikovanje ocen od 1 do 5, na primer:

- doseženih do 49,9 % je nezadostno,
- **doseženih 50 do 64 % je zadostno, minimalni standard**
- doseženih 65 do 78 % je dobro,
- doseženih 79 do 89 % je prav dobro,
- doseženih 90 do 100 % je odlično.

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Skromno in pomanjkljivo pojasni temeljne pojme v slikarstvu, kiparstvu in arhitekturi na primerih iz umetnostnega obdobja.

Skromno in s pomočjo učitelja prepozna, pojasni in opiše

- splošne slogovne prepoznavne značilnosti romanske arhitekture,
- romansko kiparstvo in slikarstvo,
- romanske spomenike v Sloveniji,
- izvor in prepoznavne značilnosti gotike,
- gotsko katedralo,
- novosti v načinu upodabljanja v kiparstvu ter slikarstvu gotike,
- ključne in najpomembnejše primere slovenske gotike (Ptujška gora, Hrastovlje).
- pojem renesansa, izhodišča za nastanek, vpliv antike.
- novosti, ki jih vpelje slikarstvo, kiparstvo (kompozicija, prostor, motivi).
- glavne predstavnike slikarstva in kiparstva.
- osnovne značilnosti renesančne arhitekture, vplive antičnih prvin.
- glavna imena arhitekture.
- vodilne visokorenesančne kiparje (Michelangelo) in slikarje (Leonardo, Rafael, Michelangelo, Tizian, Giorgione).
- osnovne značilnosti severno renesančne umetnosti in razloge za njen nastanek ter njene vsebinske posebnosti.

LIKOVNO SNOVANJE (50% POUKA)

Ocenjevanje poteka ustno, opis lastnega praktičnega izdelka. Ocena se oblikuje stopenjsko glede na določene kriterije pri posamezni nalogi. Oceno dokončno oblikuje profesor. Kriterije pred izvajanjem vsake likovne naloge predstavimo dijakom.

Likovne naloge se izvajajo izključno pri pouku. Doma dijaki lahko pripravijo le osnutke, skice, ipd, ne pa končne izvedbe naloge.

Likovna naloga lahko časovno obsega od 2 do 8 ur pouka, odvisno od likovnega področja in zahtevnosti naloge. Dijak ima dovolj časa, da kvalitetno in v skladu z zahtevo likovne naloge kvalitetno izvede končni izdelek po presoji učečega učitelja.

Analični opisi dijakovih likovnih del za minimalni standard (dosežena ocena je zadostno 2):

Domišljjsko izražanje: Likovno delo izraža nizko stopnjo ustvarjalnosti in domišljije.

Namensko raziskovanje: Dijakovo raziskovanje idej, zamisli očitno nima nobene povezave z njihovim življenjem in kulturnim kontekstom. Njegov raziskovalni pristop je opredmeten v likovnih delih, v katerih ne najdemo vsebine tega merila.

Pomen, vsebina, forma, funkcija: Likovno delo dijaka ne odraža nikakršnih povezav med vsebino, formo in funkcijo.

Likovno formalne kvalitete: Dijakovi likovno praktični dosežki kažejo malo dokazov o enotnosti likovnih del ali zmožnosti za reševanje likovno teoretičnih ali tehničnih problemov.

Tehnična izvedba, spretnost: Dijakova likovna dela so tehnično slabo izvedena, izkazujejo njegovo neustrezno izbiro likovnih tehnik, orodij in materialov za določene izrazne in vsebinske namene.

Samostojnost pri delu in odnos do dela, sredstev: Dijak ves čas potrebuje usmerjanje učitelja, večino časa se prepušča brezdelju ter na hitro in površno zaključi izdelek z malo truda zadovolji le osnovne zahteve naloge. Sredstva uporablja nepremišljeno, s seboj prinese skromne pripomočke ne glede na navodila učitelja.